

POČASI SE PREMICA

Sklepi eno, praksa drugo

Po tretji seji predsedstva CK ZKJ in CK ZKS smo obiskali tri delovne organizacije z namenom, da bi naše bralce seznanili s stališči, ki se na podlagi sklepov najvišjih partijskih organov oblikujejo in uveljavljajo v delovnih sredinah. Odgovori, ki smo jih dobili, kažejo na veliko odkritost in ne nazadnje tudi na samokritičnost.

Jože Tepina, predsednik kolektivnega poslovnega odbora Beogradske banke, Temeljne banke Ljubljana:

»Stališča, sprejeta na 3. seji CK ZKJ, nas niso niti najmanj presenetila. Pričakovali smo jih in celo terjali. Seveda nanje nismo čakali križem rok, saj je čas tak, da tega ne dopušča.

Že od julija se na pobudo OO ZK vsi delavci Beogradske banke odpovedujemo izplačilu dnevnic za službena potovanja, ker smo ugotovili, da do konca leta ne bo dovolj sredstev za ta namen. Poleg tega smo se v letu 1982, po skoraj desetih letih, kar se BB pojavlja v Ljubljani, odločili za pomembno naložbo – obnovitev prostorov Agrotehnike na Titovi 40, kjer bodo odslej delale vse naše službe. Dosedanja razdrobljenost je namreč v veliki meri ovirala nemoteno delo, časa, ki smo ga izgubili, ni bilo mogoče nadomestiti. Prepričani smo, da bo ta novost prispevala k uspešnosti našega poslovanja, predvsem pa želimo čim bolj ustreči našim varčevalcem.«

Moja Omejec, sekretarka OO ZK Emona – Centromerkur:

»Že lep čas se srečujemo komunisti naše organizacije s precejšnjimi težavami, ki izvirajo seveda iz težavnega gospodarskega položaja naše države v celoti, še posebej pa republike. K iskanju notranjih rezerv nas sili že položaj, v katerem smo – zato sklepi oziroma 11 točk – niso pomenili nekakšne novosti. Zanimivo pri tem je predvsem to, da po vsaki takšni seji sedemo, da bi znotraj delovne organizacije vse družbenopolitične organizacije, z zvezo komunistov na čelu, sprejeli nekakšne akcijske programe. Veliko časa porabimo za to, papirja tudi. In največkrat ostane pri tem. Vedemo pa se (tudi komunisti) povsem drugače.

Ne moremo in ne moremo se otresti potrošniške miselnosti, kakor da nas nekaj neustavljivo sili, da najprej poskrbimo za lastno kožo. Drastičen primer je recimo pomanjkanje nekaterih osnovnih živil (olje, sladkor, moka), predvsem pa pralnega praška, ki se vleče že dlje

časa. Ker imajo delavci v naši organizaciji pregled nad tem, v katere trgovine smo »poslali« tovrstno blago, so sami najprej pohiteli tja – seveda med delovnim časom. Poskrbeli so najprej zase, si naredili zaloge... Potrošniki, še posebej, kadar so zaposleni vsi družinski člani, pa so bili nejevoljni, ker niso mogli kupiti najnujnejšega. Da ne govorim o tistih, ki si zaradi nizkega družinskega proračuna niti ne morejo delati zalog, ampak so prisiljeni kupovati sproti.

Izraz »dvojna morala« je za takšno ravnanje izredno mil – na naših sestankih smo ga vsi skupaj obojali. Delamo pa še naprej kakor da se ne bi o ničemer dogovorili. Vprašanje osebnih odgovornosti je še vedno (morda celo vedno bolj?) zavito v meglico.«

Vera Nemec, sekretarka OO ZK, Mercator Konditor:

»Cas razsipništva je, očitno, dokončno pri kraju. Velikokrat smo govorili o tem, da imamo še veliko možnosti za boljše poslovanje. Ostajali smo v glavnem pri besedah. Skušali smo tudi ugotoviti, kje bi lahko privarčevali dragocene devize. Tudi tu smo dolga leta ostajali le pri besedah. Sedaj pa nas je dobesečno »stisnilo« in vse bolj očitno je, da je še veliko tako imenovanih notranjih rezerv. V Mercatorju Konditorju smo že ob koncu lanskega leta ukrenili veliko – in uspehi se že kažejo. Ob obravnavi polletnega poročila so ugotovili, da se je povečala delovna storilnost za 57 odstotkov, akumulativnost za 28 odstotkov, rentabilnost za 2,3 odstotka. Uvožene surovine smo nadomestili z domačimi, kar bi pravzaprav lahko storili že veliko prej, pa smo vedno našli izgovor, češ da je kakovost uvoženih surovin veliko boljša ipd.

Pravzaprav je skoraj neverjetno, da smo začeli dosledno izvajati načela zakona o združenem delu komaj sedaj, po osmih letih, odkar je bil sprejet. In sprejeli smo ga prav mi, ki smo se skušali potem tako ali drugače izogniti temeljnim načelom, najsi so še tako nedvoumno napisana.

PO STABILIZACIJSKIH UKREPIH

Ugodnosti za izvoznike, zadrege za obrtnike

Ob najnovejših ukrepih zvezne skupščine in zveznega izvršnega sveta na področju gospodarske stabilizacije smo obiskali nekaj delovnih organizacij v naši občini. Vprašali smo, kako odmevajo ukrepi v tamkajšnjih delovnih okoljih in kako jih sprejemajo. Na podlagi večine odgovorov lahko ugotovimo, da jih v gospodarstvu sprejemajo ugodno. Zaskrbljeni so v glavnem le tam, kjer je njihova dejavnost bolj kot drugod odvisna od uvoza. Sicer pa pogledmo, kaj pravijo.

Henrik Odlažek, Kartonažna tovarna:

Spodbude za povečan izvoz

Stabilizacijski ukrepi so nas doleteli v času, ko se ukvarjamo z vrsto problemov, in zato le-te še potencirajo. Upada namreč povpraševanje po papirnatih embalaži, slabša se oskrba z reprovromaterialom, okoliščine so nam prav letos »odprle« novo investicijo. Razumljivo je, da v takih okoliščinah dokaj težko ohranjamo likvidnost.

Devalvacija po zagotovo spodbudno vpliva na naš izvoz. To je za nas zelo pomembno, kajti izvoznih načrtov nismo izpolnili. Tuji kupci so namreč pre-

cej odlagali z odpiranjem akreditivov, pričakujejo verjetno kakšnih ugodnosti. No, moram pa reči, da ta pozitivni učinek devalvacije precej izgubi na teži, ker vemo, da bomo zato ob del izvozne stimulacije.

Kar zadeva naše energetske bilance, upamo, da bosta Valkarton in Lepenka, ki kurita mazut, le dobila dovolj tega kuriva. Vsekakor je treba storiti vse, da proizvodnja ne bi stala, kot je že.

Problemi se napovedujejo tudi – kar zadeva potrošnje goriv – zaradi povečanih prizadevanj na področju prodaje. V povečano aktivnost nas silijo razmere na trgu, omejevalni ukrepi pa zahtevajo za 20 oziroma za 40 odstotkov manjšo porabo.

Ljubo Tomić, Kompas:

Ukrepi nas niso presenetili

Ukrepi zveznega izvršnega sveta nas pravzaprav niso preveč presenetili. Že dalj časa smo spreminjali sestavo naše dejavnosti: zmanjševali smo turistična potovanja naših državljanov na Zahod in krepili izvozni turizem. Menim, da ukrepi v tem pogledu ne bodo bistveno vplivali na našo dejavnost. Cene so ostale v tujih valutah, zato se nam bo v dinarjih izražen dohodek povečal. Glede na visoke stroške poslovanja hotelov je to seveda zelo pomembno. Upajmo le, da inflacija ne bo premalu ujela devalvacije.

Pričakujemo pa lahko, da bodo omejitveni ukrepi sprožili reakcijo na trgih, s katerimi smo sklenili pogodbe o recipročnosti turističnih storitev. Ti trgi so države vzhodne socialistične skupnosti. Povedati moram, da so te pogodbe za nas izredno ugodne. Razmerje potrošnje je pretežno 1:4, torej za en dolar, ki ga potroši jugoslovanski turist, potrošijo državljani teh držav štiri dolarje. Torej, slej ali prej pričakujemo krčenje ob-

PREŠIBAK GLAS POTROŠNIŠKIH SVETOV

Kupujmo le, kolikor potrebujemo

Vsak dan se spotikamo ob nepotrebne vrste ali pomanjkanje blaga v trgovinah, se pritožujemo nad nevljudno postrežbo ali slabo kakovostjo, pa vendar ne izrabljamo možnosti, ki nam jih ponujajo ustava, zakon o združenem delu in zakon o blagovnem prometu.

Potrošniki se jezimo vsak zase, organizirano v svetu potrošnikov pa ne znamo nastopiti, čeprav bi bili tako nedvomno veliko bolj učinkoviti. Večina jih sploh še ni začela delati, čeprav težav, ki jih je treba reševati skupaj z delovnimi organizacijami s področja blagovnega prometa, ni malo.

Raznih izdelkov občasno primanjkuje, potrošnik, ki jih opazi na trgovskih policah, pa se odzove tako, da jih kupi čim več, čeprav bi marsikaj od njegove zaloge dočakalo boljše preskrbo ali pa rimalo v smeti, ker bo izdelkom rok uporabnosti potekel. Prav potrošniški sveti bi morali poskrbeti, da bi izdelke, ki jih primanjkuje, prodajali pravično – vsakomur toliko, kolikor potrebuje za sproti – hkrati pa bi morali občanom razložiti, da je založenost trgovin usklajena z načrtovano (normalno) porabo občanov.

Predsednik občinskega izvršnega sveta Milan Slemnicki je, na primer, povedal, da je trgovina letos prodala za

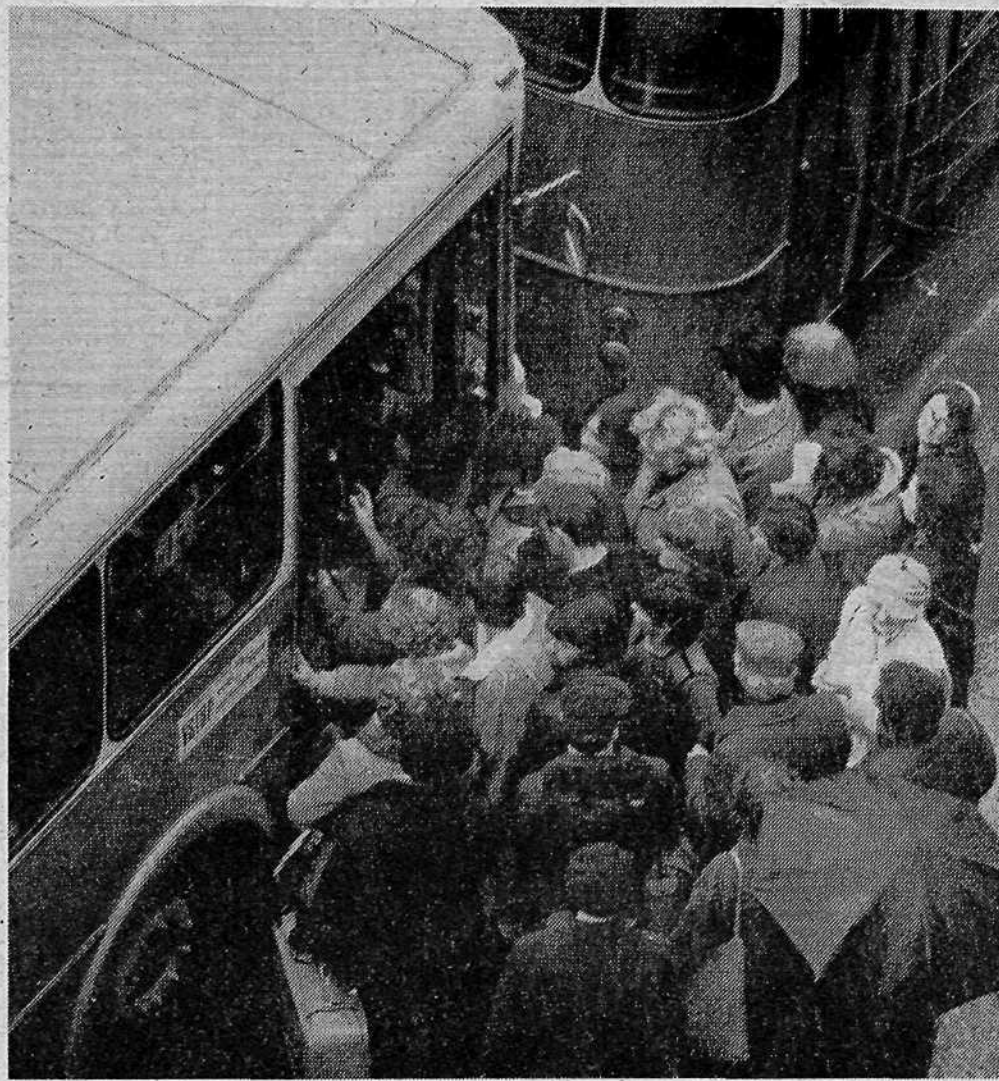
polovico več moke, olja, sladkorja in nekaterih drugih pridelkov, kot v enakem obdobju lani. Ob zmernem nakupovanju bi bilo tega blaga za vse dovolj. Seveda so izjeme, kakor pri mesu in pralnih praških; v občini Center tudi zato, ker v njenih trgovinah veliko kupujejo kupci od drugod, pa vendar bi s pametno ureditvijo veliko lažje premostili tudi takšna pomanjkanja.

Med prednostnimi nalogami potrošniških svetov je skrb za normalno preskrbo starejših občanov. Zanje je treba zagotoviti osnovna živila. V dogovoru s poslovodji trgovin in centrom za socialno delo s tem ne bi smeli imeti težav.

Toda člani potrošniških svetov se šele srečujejo na prvih sestankih. Vsekakor bi morali medse povabiti poslovodje in vodilne delavce trgovin na svojem območju in natančno proučiti, kakšne so možnosti za čimbolj nemoteno preskrbo. Na zborih potrošnikov pa bo treba občanom povedati, da bo ob zmernem nakupovanju vsega dovolj – pa tudi, česa bo premalo in kako bi najlažje premostili obdobje pomanjkanja.

Z inšpektorji in omejeno prodajo ne bomo rešili težav, veliko pa lahko storimo z razumnim ravnanjem, pri tem pa lahko potrošniški sveti veliko pomagajo.

EMIL TROHA

učinki devalvacije ne bodo zvedeneli podobno kot pri predlanski.

Janez Nemec, Obrtno združenje občine Ljubljana Center:

Težave s terenskim delom

Najnovejši ukrepi so zelo prizadeli številne naše člane, katerih dejavnosti so odvisne od terenskega dela ter uvoza materiala, ki ga na domačem trgu ni. Kritično je stanje pri obrtnikih, ki se ukvarjajo z gradbenimi inštalacijami, avtoprevozniki in nekaterih drugih: 300 do 500 litrov goriva zadostuje avtoprevozniku za tri do pet dni, v tem času pa ne more zaslužiti dovolj za svoj osebni dohodek in dajatev družbi. Imamo tudi primer serviserja medicinskih aparatov, ki dela po vsej Jugoslaviji in naredi po 40.000 km na leto, kar pa je s sedanjim kvoto bonov nemogoče. Nevarnost je, da bodo začeli posamezni obrtniki vračati obrtna dovoljenja. Že pred ukrepi smo opozarjali v okviru zveze združenj, da naj ti ne prizadenejo drobno obrti in poskušali se bomo dogovoriti za nekatere spremembe v prid naših članov, saj bodo sicer servisne dejavnosti zelo trpele.

TEREZA PRŠIČ, referentka: Sem mati samohranilca. Zato bi zame morale veljati ugodnosti, da bi šla ob dveh z dela, kajti v vrstih bodo delali od jutra, saj bodo tovarne še vedno delale od šestih in potemaki tudi vrtili.

MARJAN FUŠAR, zidar: S tem zakonom pri energiji ne bomo prihranili nič. Na fuš bomo pač delali pri razsvetljavi.

ALFRED RUJHA, kadrovik: V načelu sem za vsako obliko varčevanja. Toda bojim se, da zakon ne bo dosegel namena. Če bomo pozneje vstajali, bomo dalj časa pokonci. Ker pa ne bo televizije, bomo šli spat. Bolj bomo spočiti in bomo bolj delali otroke. In tako bo čez dvajset let zrasel nov problem, kako do delovnih mest za vse te otroke.

MATEJ GRABIČ, komercialist: Meni je vseeno, ali plijem kavo od šestih do dveh ali od osmih do štirih.

Meta Tičar, Rog:
Uvoženi deli so postali predragi

Uvoženi reprovromaterial, za katerega je v svetu le nekaj proizvajalcev in ga večina držav uvaža, se je za nas podražil, brez kakovostnih delov pa ne moremo konkurirati na svetovnem tržišču. Ne katere dele smo začeli proizvajati sami, drugi pa se zaradi previsokih stroškov ali preslabe tehnologije ne izplačajo. Videti bomo morali, kakšne so izvozne stimulacije za izvoz v posamezne dežele. Naslednji mesec bomo dobili odločitev glede velikega posla za Angolo, pričakujemo pa tudi podobno za izvoz v Irak in Iran. Nekot smo s 65% iztrženih deviz lahko shajali, s 50% pa bomo bolj težko.

Tončka Uršič, TTG Ljubljana:

Manjkrat v Trst, več po domovini

Zelo je upadel promet v Trst, saj ga skorajda ni več, zato pa je tembolj narasel na lokalnih progah, zaradi česar so bile potrebne notranje organizacijske in kadrovske spremembe. Pri izletništvu

HUMORESKA

BOGO SAJOVIC

Nov delovni čas

V množici novih ukrepov in ukrepčkov, ki jih dobimo servirane vsakih nekaj dni po televiziji in v časopisih, je večina takšnih, za katere vsaj upamo, da bodo kratke sape; eden med njimi, ki nas na videz ne prizadene tako hudo kot benicinski boni ali pa depozit za prehod meje, pa kaže, da bo veljal za vse večne čase. To je nov delovni čas.

Po novem delovnem času naj bi se približali delovnikom v drugih državah, torej naj bi delali od osmih pa tja do štirih.

Naredili smo hitro anketo med vzorčnimi predstavniki delovnih kolektivov.

JOŽE RAZUMNIK, direktor: Ker bomo pozneje začeli z delom, ne bomo vstajali sredi noči in bomo torej prihranili veliko električne energije.

JANEZ BRITA, skladiščnik: Imam popoldansko obri, zato mislim, da bom moral delati pozno v noč. Dvignil bom ceno, ker to ne bo več popoldanska, ampak nočna obrt. Za nočno delo pa so cene višje.

TEREZA PRŠIČ, referentka: Sem mati samohranilca. Zato bi zame morale veljati ugodnosti, da bi šla ob dveh z dela, kajti v vrstih bodo delali od jutra, saj bodo tovarne še vedno delale od šestih in potemaki tudi vrtili.

MARJAN FUŠAR, zidar: S tem zakonom pri energiji ne bomo prihranili nič. Na fuš bomo pač delali pri razsvetljavi.

ALFRED RUJHA, kadrovik: V načelu sem za vsako obliko varčevanja. Toda bojim se, da zakon ne bo dosegel namena. Če bomo pozneje vstajali, bomo dalj časa pokonci. Ker pa ne bo televizije, bomo šli spat. Bolj bomo spočiti in bomo bolj delali otroke. In tako bo čez dvajset let zrasel nov problem, kako do delovnih mest za vse te otroke.

MATEJ GRABIČ, komercialist: Meni je vseeno, ali plijem kavo od šestih do dveh ali od osmih do štirih.

smo se že pred leti začeli preusmerjati samo na domače tržišče, tako da nas najnovejši ukrepi ne bodo prizadeli. Zal pa se tudi pri domačem izletniškem turizmu, na primer pri maturantskih in sindikalnih izletih, pojavlja težnja po skrajševanju izletov, saj kupna moč prebivalstva pada. V kratkem bomo dobili nove spalnice, ki bodo komajda zadostili naraščajočemu povpraševanju, saj se poslovnih in tudi drugi potniki zaradi težav v letalskem prometu in uvedbe benicinskih bonov preusmerjajo na železniški promet. Povečali bomo tudi obseg prevozov na smučišča, prvenstveno na Kobljo, v kombinaciji z avtobusnimi prevozniki pa morda še kam drugam. »

DOGOVORI / 7